

Handläggare

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum

2019-06-12

Ärendebeteckning

KS 2019/0700

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Larm- och skyddspolicy i Kalmar kommun - beslut om remiss

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att skicka Larm- och skyddspolicyn på remiss till samtliga kommunala nämnder och bolag samt till Kalmarsundsregionens renhållare och Kalmarsunds gymnasieförbund med begäran om synpunkter senast den 30 september 2019.

Bakgrund

Kalmar kommuns larm- och skyddspolicy samlar allt fysiskt skydd för våra kommunala tillgångar i ett dokument. Policyn beskriver övergripande både krav utifrån lagstiftning som ett önskat framtida läge.

Policyn syftar till att förenkla arbetet för kommunens verksamheter med att fastställa en lämplig skyddsnivå för att skydda kommunala tillgångar. Policyn omfattar de flesta, men inte alla, larm och skydd som i nuläget används, och i nära framtid kan användas, i Kalmar kommun.

Kostnaderna som uppstår i samband med brand, skadegörelse, inbrott, stölder och hot etc. är orimligt höga. Kommunen behöver istället använda en del av dessa pengar till att förebygga eller omöjliggöra för oss kostsamma oegentligheter. I flera fall har larm- och skyddsåtgärder dessutom ett stort trygghetsmervärde.

Policyn ska innan fastställande skickas på remiss till kommunens samtliga nämnder, bolag samt till Kalmarsundsregionens renhållare och Kalmarsunds gymnasieförbund.

Peo Carlsson
säkerhetssamordnare

Bilaga
Larm- och skyddspolicy

KOMMUNGEMENSAM VERKSAMHETSHANDBOK

Fastställt av

Dokumentansvarig
Peo Carlsson, Säkerhetssamordnare

Datum
2019-xx-xx

1 (32)

Larm- och skyddspolicy för Kalmar kommun

Innehåll

Inledning.....	2
Utgångsläge.....	2
Syfte med Larm- och skyddspolicy	2
Omfattning av Larm- och skyddspolicyn.....	2
Avgränsningar	3
Styrande eller rådande?	3
1. Larmmottagning.....	4
2. Bevakningstjänster	8
3. Vidarekopplade automatiska brandlarm	10
4. Inbrottslarm	14
5. Personskyddslarm	16
6. Trygghetslarm	19
7. Stöldmärkning.....	20
8. Kameraövervakning.....	24
9. Störande larm.....	26
10. Stängsel.....	28
11. Lås- och passagesystem.....	30
12. Slutsatser	32

Inledning

Utgångsläge

Framtagandet av Larm- och skyddspolicy påbörjades under 2018 efter att kommundirektören gett Räddningschefen i uppdrag att samla de larm- och skyddstjänster som kan hanteras av den kommunala Trygghets- och Larmcentralen i en rutin.

Kommunen har inte sedan tidigare några riktlinjer som styr hur verksamheterna ska skyddas. Det har över tiden handlat om godtycklighet och hur mycket skydd ekonomin har tillåtit. Det skydd som olika lagstiftningar ställer krav på har dock varit uppfyllda men desamma har gett upphov till både missuppfattningar och oklarheter. Ett exempel på detta är när automatiska brandlarm enbart skyddar människan men utelämnar egendomsskyddet.

Syfte med Larm- och skyddspolicy

Policyn syftar till att förenkla arbetet för kommunens verksamheter med att fastställa en lämplig skydds nivå för att skydda kommunala tillgångar.

Omfattning av Larm- och skyddspolicyn

Policyn omfattar de flesta larm och skydd som i nuläget används i Kalmar kommun:

- Larmmottagning
- Bevakningstjänster
- Automatiska brandlarm
- Inbrottslarm
- Personskyddslarm
- Trygghetslarm¹
- Stöldlarm/märkning
- Kameraövervakning
- Störande larm
- Stängsel
- Övrigt skalskydd
- Mobila larmanläggningar
- Lås- och passersystem

Samtliga dessa larm- och skyddsåtgärder är sådana som kommunen måste ha för att antingen svara upp mot gällande lagstiftning eller bör ha för att effekten av åtgärden överstiger kostnaden vid påverkan som larmet eller skyddet skulle kunna ha förhindrat

¹ Se avsnittet om avgränsningar

Avgränsningar

Policyn omfattar inte på något sätt skydd för tredje person, d.v.s. kommuninvånarna. Trygghetslarm är dock ett larm som tredje person hanterar, och har för sitt eget skydds skull, men ska i detta fall ses som ett verktyg som kommunen använder för att kunna ta ett överenskommet ansvar gentemot en brukare av ett trygghetslarm. I policyn beskrivs trygghetslarmen endast utifrån larmmottagning och kameratillsyn. En tydligare beskrivning med bland annat biståndsbedömning finns hos Omsorgsförvaltningen, Socialförvaltningen och Södermöre kommundelsförvaltning.

Styrande eller rådande?

Eftersom policyn syftar till att komplettera gällande lagstiftning utifrån flera aspekter måste hänsyn tas till vad kommunen vill uppnå. Om vi vill minimera skadegörelsen på skolor och förskolor måste vi övervaka eller förhindra tillträde. Övervakning görs med kameror eller med störlarm medan tillträdesförbud hanteras med stängsel eller ett förbud för allmänheten att vistas på en viss plats. Flera olika lösningar på ett och samma problem och naturligtvis väldigt varierande kostnad. Om problemet är att det görs inbrott måste vi antingen sätta upp, eller modernisera, inbrottslarm. Vi kan också välja att stölskyddsmärka för att minska risken för inbrott men det bästa och mest effektiva är naturligtvis en kombination.

Policyn ska generellt vara rådande samtidigt som den ska stödja den verksamhet som behöver olika alternativ för hur man vill inrikta sitt skydd. Policyn ska också kunna ligga som grund för en diskussion för hur man förbättrar ett befintligt, eller obefintligt, skydd samtidigt som den ska kunna utgöra underlag för vilka hänsyn vi behöver ta i samband med en nyetablering.

Om inte lagstiftningen är styrande ska hänsyn tas till den riskanalys som följer ett objekt oavsett nyetablering eller befintlig verksamhet. Ansvaret för riskanalysen ligger hos verksamhetsutövaren.

I de fall av larm eller skydd där det finns lagkrav framgår detta av texten. Automatiska brandlarm är ett sådant exempel där det klargörs var denna typ av larm ska finnas och även varför det är styrande.

1. Larmmottagning

Bakgrund

Sedan lång tid har kommunen larmmottagning varit utlokaliserad till SOS-alarm och ett antal andra larmmottagande aktörer. Larmmottagning görs för både larm- och jourtjänster dygnet runt.

Då förstudien till en kommunal larmcentral gjordes 2012 kunde man konstatera att förvaltningar och bolag betalade omkring två miljoner årligen för dessa tjänster där de stora delarna utgjordes av SOS-alarmering till brandkåren och för Omsorgs- och Socialförvaltningens larmmottagning. I förstudien kunde man även konstatera att det fanns en mängd olika leverantörer av samma tjänst, t.ex. inbrottslarm.

Avsnittet om larmmottagning förutsätter att vi förfogar över en egen larmmottagande enhet.

Larmmottagning för räddningstjänst

SOS-Alarm ”äger” nödnumret 112² vilket innebär att Kalmar kommun inte kan ta emot samtal från tredje person på det numret. Samtalen/Larmen från 112 kommer alltid att ha passerat en SOS-central där det bl.a. har avgjorts om ärendet gäller brandkår, polis eller ambulans. Det finns dock ett antal alternativa lösningar vilket t.ex. gör att inringaren kommer till SOS-alarm som omedelbart efter att ha konstaterat vad ärendet gäller kan koppla över till eller upprätta en medlyssningsförbindelse med annan larmcentral.

Vid särskilda händelser som t.ex. stormar och höga flöden kan vi hantera alla 112-larm i egen larmcentral efter att SOS-alarm har kopplat över dem. Fördelen med detta är att vi själva kan prioritera händelserna.

Verksamheter med larmmottagning:

Räddningstjänst	SOS-alarmering	Automatiska brandlarm
Fastighetsverksamhet	Beredskapslarm	Hisslarm
Omsorg	Trygghetslarm ³	Jourtjänster
Vattendistribution	Jourtjänster	Bevakning
Utbildning	Bevakning ⁴	Kameraövervakning
Kommunledning	Larmlistor	Krisledning
	Ordningsvakter	
Socialtjänst	Socialjour	Personskyddslarm

² Pågående alarmeringsutredning, 112-utredningen (Ju 2016:03)

³ Även Socialförvaltningen

⁴ Gäller de flesta kommunala verksamheter

Nuvarande status:

Larmmottagningen för kommunens verksamheter är inte styrd till en(1) upphandlad samarbetspartner. Detta beror i sin tur på att väldigt få aktörer har förmåga att hantera larm i den omfattningen Kalmar kommuns verksamheter kräver. Larmmottagning har traditionellt varit väldigt nischad och man har från larmmottagarna i viss mån tvingat fram att ingen nyttjare kan ha en och samma larmmottagare.

Trygghets- och larmcentralen, TLC, tar efterhand emot fler och fler olika typer av larm och jourtjänster och bygger ut sin egen organisation och kompetens för att kunna motsvara kommunens krav på en samlad larmmottagning.

Larmmottagaren är inte, och ska inte vara, en verkställande verksamhet⁵. I huvudsak innebär detta att en tredje part⁶ svarar för den praktiska hanteringen efter ett larm.

För- och nackdelar med larmmottagning inom egen organisation:

	Fördel	Nackdel
Drift	Snabba omställningar, samverkan vid händelse	Småskalig drift, avtal med annan larmcentral (utanför kommunkoncernen) för redundans
Serviceförmåga	Lokal kännedom. Direktkontakt tas med påverkad verksamhets kontaktperson	Kräver samarbetspartners för overflow ⁷
Helhetsfokus	Synergieffekter. Tekniska lösningar för att ha kontroll över allt skydd på en fysisk plats	Vid flera samtidiga eller operatörskrävande händelser krävs en tydlig prioritering
Regional och lokal samordning	Enkel lokal samverkan med framför allt Polismyndighetens inre och yttre befäl	SOS-alarm kan begränsa möjligheter regionalt
Statistik	Kalmar kommun kan få samlad statistik över samtliga inkomna larm vilket ger en tydlig bild av vilka insatser som ska prioriteras	Insamling av statistik kan kräva omfattande personell resurs

⁵ Det finns kommunala exempel på där larmmottagaren både tar emot och effekter larmen som en helhetslösning

⁶ Exempelvis en hissreparatör efter ett larm om hiss som fastnat

⁷ När antalet inkomna ärenden överstiger kapacitet och rimlig svarstid

Möjligheter med egen larmcentral:

Ofta bedöms processen för att ingå avtal med extern larmcentral som extremt detaljerad och svår att ändra i efterhand. En egen larmcentral ska verka för att det är enkelt för nyttjaren att såväl skraddarsy lösningar som att förändra en lösning (eller ett avtal) efter hand. Detta ska gälla även för korta och tillfälliga insatser.

En egen larmcentral ska istället för stordriftfördelar byggas på att den hanterar samtliga kommunens larm- och jourtjänster. Detta gör att larmcentralens kunskaper och helhetssyn blir så omfattande att alternativen med utspridda avtal ses som en avsevärt sämre lösning.

En egen larmcentral kommer att kunna säkerställa att vi på ett tydligare sätt kan motsvara försäkringsbolagens krav på skydd. I framtida upphandlingar av försäkringsmäklande tjänster ska denna aspekt tydliggöras och användas för att sänka premiekostnader.

Begränsningar med egen larmcentral

I vissa fall skulle en lösning kunna vara bättre om den hanteras av en extern larmcentral. T.ex. om en viss typ av kameraövervakning kräver en viss typ av programvara som den egna larmcentralen i det läget inte vare sig kan hantera eller har licens för att hantera. Upphandlad hårdvara ställer större krav på den som upphandlar och det blir tydligt att den egna larmcentralen måste vara med i det arbetet innan eventuella avtal ingås.

Befintliga och framtida tekniska lösningar ställer även krav på att kommunens IT-verksamhet kan svara för hantering av mjukvaran. Detta innebär att IT måste vara med i upphandlingsprocessen för den typen av programvaror.

En kommunal larmcentral hanterar alla typer av larm (och jourtjänster) i en kommun:

En egen larmcentral är inte vinstdrivande i något avseende. För kunden, d.v.s. kommunens verksamheter, ska det upplevas som om den egna larmcentralen bedriver en verksamhet som är lika kostsam eller billigare men lika bra eller bättre jämfört med ett upphandlat externt alternativ. Detta ställer krav på kommunal upphandlingsdisciplin. Inga larm- och jourtjänster får handlas upp externt av vare sig enskild förvaltning eller helägt kommunalt bolag förrän upphandlande enhet av ett eller flera skäl konstaterat att den egna larmcentralen inte inom rimlig tid eller till rimliga kostnader klarar av att hantera en tjänst.

Risker med egen larmcentral:

- För mycket inkommande trafik under en viss period vilket gör att man missar inkommande ärenden
- Störningar i den tekniska miljön vilket gör att servicegraden minskar under en viss period
- Upphandlingar där en avgörande instans missas vilket omöjliggör eller försenar driftstart av en viss tjänst
- Att verksamheter skapar tjänster med egen mottagning, t.ex. sms-larm som inte passerar larmcentral

Inriktningsbeslut:

- Alla tjänster inom kommunkoncernen som berör larm, beredskap och jour ska hanteras av egen larmcentral där inte lagar eller föreskrifter ställer andra krav.
- Larmcentralen ska anpassas för att hantera alla förekommande tjänster.
- Larmcentralen ska fortsatt vara certifierad enligt SSF 136
- Avtal som ingåtts utanför kommunkoncernen ska inte förlängas.
- De larm- och/eller jourtjänster som i dagsläget går via extern larmcentral ska styras om till egen larmcentral
- Kommunen ska fortsätta att utveckla den egna larmcentralen för att möta framtida krav
- Kommunen ska se över möjligheten att, generellt för bevakningstjänster och larmmottagning, ansöka om auktorisation⁸.

UTKAST

⁸ Eller motsvara kraven för auktorisation

2. Bevakningstjänster

Omfattning:

I avsnittet om bevakningstjänster ingår förutom insatser vid larm även trygghetsskapande insatser och insatser för ordningshållning vid s.k. Paragraf 3-områden, något som kommunen frekvent använder sig av.

Bakgrund:

Kalmar kommun har sedan länge ett ramavtal för bevakningstjänster. Historiskt har avtalet även omfattat larmmottagning. Omfattningen av avtalet är ca 2000 insatser per år och i det ingår ett fåtal bolags⁹ verksamheter. Inga verksamheter har vidarekopplat inbrottslarm utan åtgärder.

Önskat läge:

Från nuläge till önskat läge ger två möjligheter. Oavsett vilket så måste effekterna av bevakningstjänster bli större och bättre än vad de är idag. Hela kommunkoncernen måste också upphandlas samtidigt och få ett (1) avtal.

Upphandlad bevakningstjänst

Den ena vägen är att kommunen upphandlar bevaknings-, trygghetsskapande och ordningshållande insatser, d.v.s. olika typer av bevakning I avtalet är insatserna som ska göras i varje enskilt fall så tydliga att tveksamheter kring vad som är gjort aldrig kan ifrågasättas i efterhand. Bevakningsbranschen har under lång tid varit tydlig med att man inte kan avtala en maximal tid från utlarmning till insats vilket vi i dagens utsatta miljö inte längre kan acceptera.

Kommunal bevakningstjänst

Den andra vägen är att kommunen själva hanterar bevakningstjänster och därmed hela kedjan, från larmindikering till avslutad insats. Av olika skäl skulle man kunna välja en kombinerad väg som gör det möjligt att upphandla tjänsten för vardagar under normal kontorstid och att utföra arbetet med egna väktare/motsvarande under övrig tid. Det är kommunens larmmottagare som larmar ut och igångsätter en insats. Det är kommunens larmmottagare som tar emot rapport efter genomförd insats och därmed avgör om ärendet är löst eller om insatsen behöver fortgå eller på något sätt förändras.

⁹ Kalmar Hamn AB och Kalmarsunds Gymnasieförbund

Inriktningsbeslut:

- Kommunen måste ha högre kvalité i upphandling av bevakningstjänster. Istället för att låta bevakningsföretagens möjligheter begränsa oss ska kommunens behov styra.
- Kommunen bör se över möjligheten att, generellt för bevakningstjänster och larmmottagning, ansöka om auktorisation för att få utföra bevakningstjänster.
- Avtal för bevakningstjänster som ingåtts med extern larmcentral, avseende larmmottagning, ska inte förlängas. Alla kommunala verksamheter ska rymmas i samma avtal.
- Kommunen ska fortsätta att utveckla den egna larmcentralen för att möta framtida krav avseende bevakningstjänster.

UTKAST

3. Vidarekopplade automatiska brandlarm

Allmänt

Kalmar kommuns handlingsprogram ger inte svar på vilka verksamheter inom kommunen som bör eller ska ha vidarekopplade automatiska brandlarm. Det finns ingen tidigare utpekad policy som gör gällande att vidarekopplade automatiska brandlarm ska skydda egendom utan endast liv och hälsa.

De krav som ställs på ett vidarekopplade automatiska brandlarm ställs via lagstiftning, t.ex. Boverkets byggregler, BBR. I kravställningen syftas enbart på att skydda liv och hälsa.

Laghänvisningar

Boverkets byggregler, BBR

”5:1 Allmänna förutsättningar Byggnader ska utformas med sådant brandskydd att brandsäkerheten blir tillfredsställande. Utformningen av brandskyddet ska förutsätta att brand kan uppkomma. Brandskyddet ska utformas med betryggande robusthet så att hela eller stora delar av skyddet inte slås ut av enskilda händelser eller påfrestningar. (BFS 2011:26).”

Plan- och bygglagen, PBL

”4 § Ett byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om säkerhet i händelse av brand,

AFS 2009:2 §75, §83”

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

”skall ägare eller nyttjanderättshavare i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand”.

Huvudverksamheter med vidarekopplade automatiska brandlarm

De flesta, men inte alla, för- och grundskolor är utrustade med vidarekopplade automatiska brandlarm som är direktkopplat till brandkåren. Detsamma gäller för de flesta vårdboenden men undantag finns även där. I Handlingsprogrammet enligt Lag(2003:778) Om skydd mot olyckor som tas fram inför varje mandatperiod framgår att:

”Den operativa verksamheten i kommunen ska under mandatperioden arbeta för att öka säkerheten för tredje person i samband med brand, då Kalmar kommun ska vara en trygg kommun att bo i.”

Nuläge för verksamheter nom Kalmar kommun

Många av oss tror nog att t.ex. alla skolor har vidarekopplade automatiska brandlarm men så är inte fallet. Enligt regelverken räcker det med att i vissa fall endast ha brandvarnare eller ett automatiskt brandlarm som inte är vidarekopplat. Anledningen till detta är att man enbart beaktar skyddet för liv och hälsa och därmed i vissa fall utelämnar egendomsskyddet.

Försäkringspremien är kopplad till fastighetens skydd. Med ett ökat skydd ska kommunens försäkringsmäklare förhandla om kostnaden för premien.

Samtliga vidarekopplade automatiska brandlarm ska vara kopplade till kommunens larmcentral

Fördelar med ett vidarekopplat automatiskt brandlarm

Ett vidarekopplat automatiskt brandlarm kommer att ge en möjlighet att släcka brand eller åtminstone att begränsa skada 24/7/365. I flera fall skulle en mindre skada få stora konsekvenser för verksamheten, det kan handla om såväl elevplatser på en skola som vårdplatser på ett boende. Förutom skydd ger ett vidarekopplat automatiskt brandlarm så stora möjligheter, i och med tidig upptäckt, att personalen i fastigheten själva kan vidta åtgärder för att minska konsekvenser.

Var ska vidarekopplade automatiska brandlarm finnas i kommunens verksamhet

Önskvärt

Vidarekopplade automatiska brandlarm bör finnas i alla verksamheter där tredje person vistas regelbundet. Exempel på den typen av verksamheter är skolor, boenden för vård och omsorg och idrottsanläggningar. Detta gäller även om utrymningsvägarna leder direkt ut i det fria utan att passera olika vägningsplan. En parameter som bör tas i akt är tredje persons förmåga att själv ta sig ut ur fastigheten vid larm.

Vidarekopplade automatiska brandlarm bör också finnas i fastigheter som vid en brandskada skulle få omfattande konsekvenser som t.ex. att det tar lång tid att uppföra en ny byggnad eller en ersättningsbyggnad.

I fastigheter där ovärderliga handlingar förvaras bör det finnas vidarekopplade automatiska brandlarm som en del av brandskyddet, det skulle.

Krav

Där kommunen bedriver skola eller boende för vård och omsorg ska det finnas vidarekopplat automatiskt brandlarm om verksamheten finns på mer än ett våningsplan eller där vi inte har egen personal på plats då verksamhet pågår, t.ex. idrottsanläggningar i direkt anslutning till en skola. Lokaler där man förvarar innehåll som inte går att ersätta, kommunarkiv till exempel, ska vara utrustade med vidarekopplade automatiska brandlarm. Vidarekopplat automatiskt brandlarm ska finnas på fastigheter som historiskt varit utsatta för anlagd brand/försök till anlagd brand om det inte går att riskeliminera med hjälp av tillträdesskydd eller annan övervakning.

Effekt av vidarekopplade automatiska brandlarm

- Ökad känsla av trygghet
- Förkortad insatstid för räddningstjänst
- Sannolikt kortare angreppstid
- Sektorsindelning ger oss möjlighet att vidta mer effektiva åtgärder vid brand
- Lägre försäkringspremier

Positiva och negativa bieffekter av vidarekopplade automatiska brandlarm

Positiva bieffekter:

- Möjlighet att utnyttja larmsändaren för att koppla på flera typer av larm, t.ex. inbrottslarm
- Anläggningsskötare utses vilket ger ökade kunskaper och färdigheter

Negativa bieffekter:

- Ett antal ”falsklarm” ofta relaterade till ombyggnation eller dåligt underhåll/rengöring
- Man kan invaggas i en oproportionerlig trygghetskänsla

Kostnader för vidarekopplade automatiska brandlarm

Kostnaden varierar naturligtvis beroende på objektets utseende och storlek. Generellt kan man dock räkna med att en förskola kostar ca 35000/år och en skola ca 50000/år.

Slutsatser

Följande typer av fastigheter ska vara utrustade med vidarekopplat automatiskt brandlarm:

- Skolor
- Boenden för vård och omsorg
- Idrottsanläggningar
- Arkiv
- Kommunala fastigheter som bedriver verksamhet i en fastighet med mer än ett våningsplan

	Klass 5	Klass 4	Klass 3	Klass 2	Klass 1
Brandlarm	Saknar automatiskt brandlarm och utrymningslarm	Har utrymningslarm men saknar automatiskt brandlarm	Har vidarekopplat automatiskt brandlarm med åtgärd	Har vidarekopplat automatiskt brandlarm med åtgärd	Har vidarekopplat automatiskt brandlarm med åtgärd
Gäller för	Fastigheter där det normalt sett inte vistas människor och egendomsvärdet är lågt	Fastigheter där man enkelt kan överblicka den inre ytan och egendomsvärdet är lågt	Fastigheter där det vistas människor med någon slags hjälpbehov, man kan utrymma direkt ut i det fria utan hjälp	Fastigheter där egendomsvärdet är högt	Fastigheter där det vistas människor med någon slags hjälpbehov eller där man inte kan utrymma direkt ut i det fria utan hjälp
Exempel	Förråd, Lager, baracker		Sporthallar, fritidsgårdar		Grundskolor, äldreboenden, förskolor, vårdboenden

Inriktningsbeslut:

- Kommunen ska även säkra upp egendomsskyddet med hjälp av vidarekopplade automatiska brandlarm i fastigheter enligt klass 1-2 i matrisen ovan.

4. Inbrottslarm

Inledning

Inbrottslarmet syftar till flera olika saker. Den primära anledningen är att det ska vara avskräckande för den som olovligen vill ta sig in i en lokal. Den sekundära anledningen är att lokalens ägare eller nyttjare ska få en tidig förvarning om att någon har tagit sig in i lokalen och därmed kunna vidta åtgärder.

Nuläge

Inbrottslarm finns installerat i de flesta skolor, förskolor och förvaltningslokaler. Larmens syfte är att skydda egendom inne i lokalerna. Inbrottslarmen har tidigare hanterats av verksamheterna själva varför det finns viss osäkerhet runt status och ålder på befintliga larm. Vi kan dock konstatera att de flesta larmen är av samma fabrikat vilket underlättar arbetet i framtiden.

Styrkor

Ett inbrottslarm stänger ute obehöriga personer från att vistas i byggnaden utan upptäckt. Att upphandla ett gemensamt system för inbrottslarm ger flera fördelar. Det är enklare att skapa gemensamma rutiner och manualer för handhavande då personal rör sig mellan olika lokaler och därmed både känner igen larmmiljön men också kan använda sin ordinarie behörighet.

Att upphandla ett fabrikat med en leverantör ger möjligheter att samordna service. Det skapar god kontroll på samtidiga uppdateringar av mjukvaran så att systemet säkerställer en god funktion. Allt detta tillsammans ger ekonomiska fördelar.

Svagheter

Hantering av inbrottslarmanläggningar brister idag framförallt hos användaren. Vissa inbrottslarm är tidsstyrda medan andra kräver en aktiv handling. Att vara leverantörsbunden till ett system gör det även sårbart.

Önskat läge

För objekt med större värden eller värden av oersättlig art finns krav på skydd med inbrottslarm ifrån försäkringsbolagen. Denna typ av objekt är museer, kultur- och skyddsobjekt. För övrigt vore det önskvärt att uppgradera skolor, förskolor och förvaltningslokaler med larm. Detta skapar trygghet för hyresgästerna och fungerar samtidigt som ett stöldskydd för kapitalvaror och kan även ge en signal om att skadegörelse har skett.

Övriga fördelar är att inbrottslarm kan integreras med övriga fastighetstekniska system för att varva ner ventilationssystem (energibesparing), vattenavstängning (fördelar vid sabotage och/eller vattenläckage) när ingen befinner sig i lokalerna.

Inbrottslarmen i kommunen måste vara enkelt hanterbara av användarna. För att lösa detta ska det, precis som med anläggningsskötare för brandlarm, finnas en ansvarig för inbrottslarmet vad avser funktion, inställning och utbildning av användare.

Ekonomi

Inbrottslarm kostar både vad gäller inköp och uppgraderingar av hårdvara och mjukvara. Hantering av behörigheter till olika lokaler i samband med ny personal, tillfällig personal och personal som slutar kräver administrativ hantering. Ett genomsnittligt objekt kostar ca 300000 kronor för utrustning och installation. Det finns även alternativ att hyra inbrottslarmet, som ett abonnemang, vilket ibland kan vara en lämplig lösning.

Inriktningsbeslut:

- Kommunen ska ha inbrottslarm i samtliga fastigheter där anställda och/eller kommunens invånare normalt uppehåller sig under del av dygnet.
- Kommunen ska ha inbrottslarm i fastigheter där man förvarar stöldbegärlig utrustning.
- Kommunens säkerhetskänsliga verksamheter ska ha inbrottslarm
- Samtliga ingående delar i ett skyddsobjekt ska ha inbrottslarm

5. Personskyddslarm

Allmänt

Kalmar kommuns handlingsprogram ger inte svar på vilka verksamheter inom kommunen som bör eller ska ha personlarm. Det finns ingen tidigare utpekad policy som gör gällande när ett personlarm är aktuellt för yrkeskategorier eller individer.

Laghänvisningar

Enligt bl.a. Arbetsmiljölagen finns följande styrande dokument.

AFS 1993:2

4§ Arbetstagarna skall ha tillräcklig utbildning, information och få tillräckliga instruktioner för att kunna utföra arbetet säkert och med trygghet.

7§ Arbetstagaren skall ha möjlighet att kalla på snabb hjälp vid en vålds- eller hotsituation.

Lagstiftning enligt bl.a. AML 1977:1160 *Arbetsmiljölagen* och AFS 2001:1 *Systematiskt arbetsmiljöarbete* finns följande styrande dokument.

AML 1977:1160 *Arbetsmiljölagen*

AFS 2001:1 *Systematiska arbetsmiljöarbete*

AFS 2015:4 *Organisatorisk och social arbetsmiljö*

AFS 1993:2 *Väld och hot i arbetsmiljö*

AFS 1999:7 *Första hjälpen och krisstöd*

AFS 1982:3 *Ensamarbete*

AFS 2001:3 *Användning av personlig skyddsutrustning*

AFS 2001:1 §7 *Arbetsgivaren skall se till att arbetstagarnas kunskaper om arbetet och riskerna i arbetet är tillräckligt för att ohälsa och olycksfall skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. När riskerna i arbetet är allvarliga skall det finnas skriftliga instruktioner för arbetet.*

Arbetsgivaren skall se till att de som får dessa uppgifter är tillräckligt många och har de befogenheter och resurser som behövs.

Tekniska förutsättningar

Personlarmen ska kunna ge aktuell GPS/GLONASS position och kan inte GPS kontakt upprättas ska personlarmet kunna ta en RF tagg (Radio-frequency identification) som position, larmet ska kunna genomföra ett tal samtal med larmcentral, vara programmerbar med olika funktioner för bl. a. Provlarm utan larmcentral eller samtal till annan enhet, skicka sms till en central enhet för att kunna påkalla uppmärksamhet som ex. starta ljud och ljus signaler. Enheterna bör vara IP klassade och klara en tuff miljö med lång batteritid. Kommunikationen till enheten ska vara via GSM/GPRS. Enheterna ska vara uppkopplade mot ett datasystem som enkelt kan styra olika funktioner och övervakas. Genom övervakning sker en kontroll att funktioner säkerställs.

Huvudverksamheter med personlarm

Personlarm finns där det finns risk för hot och våld och/eller där ensamarbete förekommer och behov av att snabbt kunna kalla på hjälp. Verksamhet-

er/yrken på Socialförvaltningen Socialsekreterare, Handledare, omsorgspersonal, chefer m.fl.

Nuläge för verksamheter inom Kalmar kommun

Idag finns personlarm inom de yrken/arbetsplatser som är bedömda att ha ett behov på Socialförvaltningen. Samtliga larm är idag kopplade mot Tempest larmcentral, men kommer från våren 2019 att vara kopplade mot TLC Kalmar.

Fördelar med ett personlarm

Utan ett personlarm finns inte möjlighet till att kunna snabbt och enkelt kalla på hjälp. I många arbetssituationer är det enda sättet att säkra arbetsgivaransvaret lösningen är att utrusta personal med personlarm.

Önskvärt läge

Att samtlig personal som arbetar i Kalmar kommun, där vålds eller hotsituation kan uppstå får tillgång till personlarm beroende på riskbedömt läge av tjänsteutövning eller annan riskbedömning. Yrkesgrupper eller individer som tillfälligt blir utsatta för hot eller våld i sin tjänsteutövning bör snabbt kunna utrustas med personlarm för att kunna säkerställa det egna skyddet. Tildelning bör föregås av en riskbedömning av det aktuella läget.

Krav

Vid myndighetsutövning och ensamarbete bör det vara ett krav på personlarm.

Positiva och negativa bieffekter av personlarm

Positiva bieffekter:

- Möjlighet att snabbare kunna få hjälp vid nödsituation.
- Positionering vid larm
- Arbetsgivaren löser arbetsmiljöansvaret vid risk för hot och våld.

Negativa bieffekter:

- Ett antal falsklarm ofta relaterade till felaktig hantering då användaren larmar av misstag.
- Användaren kan invaggas i en oproportionerlig trygghetskänsla

Arbetsgivarens krav på personlarm

	Klass 4	Klass 3	Klass 2	Klass 1
Personlarm	Saknar	Har personlarm vid tjänsteutövning och även på ledig tid.	Har personlarm vid tjänsteutövning vid ensamarbete	Har alltid personlarm vid all tjänsteutövning
Gäller för	Ingen risk för hot och våld förekommer enligt riskbedömningen.	Tillfällig risk för hot och våld förekommer enligt riskbedömningen.	Risk för hot och våld förekommer enligt riskbedömningen.	Risk för hot och våld förekommer enligt riskbedömningen.
Exempel	All anställd personal	All anställd personal	yrken på Socialförvaltningen Handledare, omsorgspersonal, chefer, myndighetsutövande personal	yrken på Socialförvaltningen Socialsekreterare, Handledare, omsorgspersonal, chefer

Inriktningsbeslut:

- Kommunen ska förfoga över så många personskyddslarm att samtliga anställda enligt klass 1-3 i matrisen ovan har möjlighet att få ett tilldelat personlarm.
- Det är alltid den anställdes närmsta enhetschef eller högre som beslutar om personskyddslarm.
- Vid rekommendation från Polismyndigheten (BOPS¹⁰) ska personskyddslarm tilldelas efter samråd.

¹⁰ Brottsoffer- och Personskyddsenshet

6. Trygghetslarm

I Kalmar kommun finns digitala trygghetslarm både i ordinärt och särskilt boende.

Under våren 2019 har vår egen (Kalmar kommun) trygghets- och larmcentral tagit över mottagning och teknik för alla larm i ordinärt boende. Omsorgsförvaltningen, genom teknikenheten, fortsätter att administrera, sätta ut och programmera larmen för hela Kalmar kommun.

I särskilt boende finns ett flertal olika lösningar och företag som har levererat larmpaket. Här har respektive förvaltning gjort egna lösningar och ibland har larmpaketen följt med i fastigheten vid t ex en renovering eller en nybyggnation. Vi ska utgå från att även här kommer larmen administreras från omsorgsförvaltningens teknikenhet.

Trygghetslarmen vi har idag kompletteras med larmtillbehör så som mattlarm, rörelselarm och dörrlarm för att skapa ytterligare trygghet. Idag har vi även GPS-larm som används för att ge möjlighet att spåra den som har avvikit från sin hemmiljö utan möjlighet att ta hand om sig själv. I en framtid skulle vi kunna använda GPS-larmen till mobilt trygghetslarm vilket skulle ge omsorgstagarna en mycket större möjlighet till rörlighet. Detta förutsätter dock en annan organisation än vi har idag för hemtjänsten.

E-tillsyn (tillsyn via kamera) är en lösning för att slippa fysiska besök under företrädesvis nattetid. Detta för att omsorgstagaren ska få en ostörd sömn utan besök i bostaden.

Denna typ av tillsyn ska inte blandas ihop med övervakningskamera som har ett helt annat syfte.

Inriktningsbeslut

- Alla trygghetslarm ska kopplas till den kommunala larm- och trygghetscentralen, TLC
- Kalmar kommun fortsätter att utveckla möjligheterna för E-tillsyn

7. Stöldmärkning

Allmänt

Stöld- och skyddsmärkning utvecklas i snabb takt i syfte att alltid ligga steget före. Stöld- och skyddsmärkning kan ha olika syften och en produkt är oftast framtagen för att motsvara ett specifikt krav, t.ex. att ha snabb avläsning och identifiering eller att omöjliggöra avidentifiering. Märkning kan även syfta till att medvetet sänka värdet på en produkt som genom detta gör den mindre stöldbegärlig.

Nuläget

Rutin för märk-DNA finns skapad i Kalmar kommuns verksamhetshandbok, 2017-06-21.

Kalmar kommuns IT-enhet stödmärker sedan augusti 2018 samtliga datorer med DNA-vätska.

Förvaltningar i Kalmar kommun stödmärker, i olika utsträckning, övrig stöldbegärlig utrustning, exempelvis mobiltelefoner och projektorer. I dessa fall finns märkutrustning på plats och sköts av utsedd person på förvaltningen. Att stödmärka stöldbegärlig utrustning är dock inte tillräcklig utbrett inom kommunens verksamheter. Ofta sker märkning på eget initiativ av enskild.

Inköp av och kostnader för stöldbegärlig utrustning¹¹, exempel

- Kalmar kommun köper och hyr datorer för 10 500 000/år
- Kalmar kommun köper mobiltelefoner för 4 500 000/år
- Kalmar kommun köper konst för 3 500 000/år
- Kalmar kommun köper cyklar för 1 000 000/år
- Kalmar kommun köper verktyg för 1 000 000/år¹²

¹¹ Uppgifterna hämtade från avtalsleverantörer våren 2019

¹² Bedöms vara en för låg kostnad enligt Serviceförvaltningen

Exempel på stöldbegärlig utrustning

- Datorer, såväl bärbara som stationära
- Surfplattor
- Bildskärmar (datorer och tv)
- tv-spel
- Elverktyg
- Klipp- och skärverktyg
- Mobiltelefoner
- Rakelterminaler
- Konst
- Bilar
- Cyklar

Märk-DNA

Kalmar kommun har använt sig av DNA-märkning sedan flera år tillbaka men sedan 2016 används en metallisk Märk-DNA med mikrochip. Det finns flera olika typer av märk-DNA på marknaden men förutom en identifierbar DNA-sträng vill man även ha en snabb och enkel avläsbar funktion i vätskan varför en produkt som innehåller mikrochip är överlägsen. Avskräckande dekaler och skyltar appliceras på objekt och fastigheter.

Styrkor med märk-DNA

Stöldmärkning med DNA-vätska är en framgångsrik metod som visat sig lyckosam. Rutin togs fram juni 2017 och är nu implementerad på samtliga förvaltningar. Tillvägagångssättet är enkelt med en tydlig arbetsfördelning.

Avskräckande dekaler och skyltar appliceras på objekten och fastigheten för att uppmärksamma de kriminella om risken, vilket i sin tur skapar en tryggare tillvaro för verksamheten. Vid beslaget stöldgods är det relativt enkelt, om än något tidskrävande, för polis eller tull att identifiera utrustning som är stöldmärkt.

Det ger synergieffekter med dekaler och skyltar på stöldbegärligt gods och dörrar genom att vi som verksamhet visar att vi är förberedda på stöldförsök. Totalt genererar detta minskade kostnader för stölder och inbrott. Vi har sedan starten med märk-DNA kunnat konstatera en nedgång i antalet inbrott där syftet har varit att stjäla datorer, främst inom Utbildningsförvaltningen.

DNA-märkning är en säker metod som inte kan manipuleras

Konstföremål kan med fördel märkas med DNA. Man kan ju t.ex. märka en tavla på dukens baksida eller i kanten mellan ram och duk. Om föremålet är så värdefullt att en stöldskyddsmärkning kraftigt påverkar dess värde kan man ifrågasätta varför det överhuvudtaget har köpts in. Om det ändå är så måste föremålet skyddas på annat sätt.

Svagheter med märk-DNA

Den marknad som tjänar på stulna produkter flyttar hela tiden fram sina positioner. Det innebär att man redan nu på vissa håll har arbetat fram metoder för att avlägsna DNA-märkvätska. Inga tecken finns dock på att metoden är särskilt utbredd och det är generellt ganska komplicerat att helt avlägsna DNA.

- Upptäckten beror på Polismyndighetens och tullens förmåga att genomlysa t.ex. fordon med UV-lampa.
- Det kan i samband med ett klarläggande uppstå en tvist om vem som faktiskt äger en märkt produkt och det blir då upp till polis eller tull att avgöra.
- Den som är ansvarig för märkning missar utrustning vilket kan ge en ökade kostnader för inbrott och stöld eller annan förlust

Mekanisk märkning

Mekanisk märkning innebär att man graverar, ristat, bränner eller etsar in en märkning, till exempel en logotyp, i en produkt. Eftersom själva syftet med mekanisk märkning är att det ska synas blir det oftast estetiskt ofördelaktigt. Det är just det som är själva poängen! Merparten av den utrustning som kommunen köper in ska inte på något sätt avyttras efter en användningsperiod. Med en mekanisk märkning har man sänkt såväl andrahandsvärdet som värdet på den svarta marknaden ordentligt.

Styrkor med mekanisk märkning

Mekanisk märkning ger framförallt synlig effekt och ett sänkt marknadsvärde. En mekaniskt märkt produkt på ”fel” plats signalerar att den kan vara stulen och ger förhoppningsvis upphov till ett ifrågasättande. Vid ett polisingripande kommer en mekanisk märkning, även om försök gjorts att avlägsna den, leda till att man belyser produkten med UV-ljus. Mekanisk märkning i kombination med DNA-märkning ger alltså ett ännu bättre skydd.

Svagheter med mekanisk märkning

Om märkningen inte utförs professionellt kommer det att ge ett slarvigt intryck.

Liknande produkter bör vara märkta på ett liknande sätt i syfte att vänja människor för hur kommunens produkter ska se ut.

Alla stöldbegärliga produkter¹³ måste vara märkta och det ska inte vara tillåtet inom Kalmar kommun att ta en omärkt produkt i bruk.

¹³ Produkter som inte ska avyttras

Önskat läge

- Allt som är stöldbegärligt och ägs av Kalmar kommun ska vara stöldmärkt.
- Allt som är stöldbegärligt och hyrs av Kalmar kommun ska vara stöldmärkt.
- Kommunen ska ta fram en egen etikett för stöldmärkning och det ska framgå av överenskommelsen med Polismyndigheten att vi samarbetar kring stöldmärkning

Ekonomi

- Vid leverans av datorer¹⁴ från Kalmar kommuns IT-enhet tas en kostnad ut för stöldmärkning, i dagsläget 60 kronor per enhet. Denna kostnad läggs på i totalsumman för dator som tjänst.
- Inköp av märkvätska kostar ca 10000,00 för +5000 märkningar. Dekaler kostar från 5,00/st och uppåt beroende på storlek.
- Den stora kostnaden ligger i tidsåtgången för att märka och återmärka produkter.
- En elektrisk brännstämpel för mekanisk märkning kostar ca 1500 kronor

Inriktningsbeslut:

- Kommunen stöldskyddsmärker utrustning på två sätt, mekanisk märkning och DNA-märkning.
- Kommunen fortsätter med DNA-märkning av hyrda och ägda produkter enligt rutin. Kostnaden bör läggas in i budget.
- Kommunen tar fram utrustning och rutin för att märka inköpt utrustning mekaniskt
- Kommunen ska ta fram en egen etikett för stöldmärkning och på så sätt minska den största enskilda kostnaden
- Överenskommelse ska tas fram tillsammans med Polismyndigheten om att vi samarbetar kring stöldmärkning.

¹⁴ Som hyrs

8. Kameraövervakning

Allmänt

Kalmar kommuns handlingsprogram ger inte svar på vilka verksamheter inom kommunen som bör eller ska ha kameraövervakning. Regler på vilket sätt kameraövervakning får ske styrs av kamerabevakningslagen(2018:1200). Syftet med denna lag är att tillgodose behovet av kamerabevakning för berättigade ändamål och att skydda fysiska personer mot otillbörligt intrång i den personliga integriteten vid sådan bevakning.

Syftet med all kameraövervakning är att upptäcka brottslig handling eller att analysera en pågående händelse som leder till eller kan leda till brottslig handling.

Huvudverksamheter med kameraövervakning

Ett fåtal kommunala fastigheter är utrustade med kameraövervakning, t.ex. socialförvaltningens mottagningsdel för klienter samt några få grundskolor. Ingen kameraövervakning sker idag på förskolor. Vård och omsorgsboende är också lokaler som skulle kunna vara aktuella för kameraövervakning. Idag finns ingen sådan övervakning.

Nuläge för verksamheter inom Kalmar kommun.

I dagsläget förekommer kameraövervakning sporadiskt i Kalmar kommun. Ett flertal verksamheter och ”platser” skulle kunna vara aktuella för kamerabevakning, så som skolor, förskolor, vård och omsorgsboende, platser som frekvent utsätts för brottslig handling etc.

Fördelar med kameraövervakning

Kameraövervakning kommer att ge en möjlighet att skydda fastigheter från olaga intrång, kunna begränsa skadegörelse samt öka tryggheten för medborgare på platser som kan uppfattas som otrygga. Kan verka avskräckande för individer som har tänkt sig att göra olaga intrång eller annat kriminellt.

Möjligheter med kameraövervakning

Skapa trygghet och skydda fastighet mot skadegörelse och oönskat intrång

Huvudsakliga brister med kameraövervakning

- Kostnadsdrivande i hårdvara
- Högt tilltro till metoden, kommer inte att lösa alla problem.

Var ska kameraövervakning finnas i kommunens verksamheter?

Önskvärt

- Verksamheter där övervakningen syftar till att beivra brott
- Verksamheter med hotbild från allmänhet
- Strategiska platser

Effekter av kameraövervakning

Minskad kostnad för skadegörelse, upplevd trygghet för kommunal personal och för invånarna

Uteblivna effekter om att inte ha kameraövervakning

Skadegörelse, otrygghet.

Positiva och negativa bieffekter av att kameraövervakning

Positiva effekter

- Trygghet
- Minskad skadegörelse

Kostnader för kameraövervakning

Typen av kameraövervakning och vilken kvalité utrustningen ska hålla  r avgörande f r priset. I och med att vi kan hantera övervakningen från egen larmcentral  r kostnaden enbart f r inköp och installation.

Ordinära IP-kameror kostar från ca 5000 kr och en normal skola med 5 kameror kostar ca 50000 kr med montering under förutsättning att man kan använda samma larmsändare som f r inbrottslarmet.

En kameraanl ggning med 5 IR-kameror kostar ca 250000 men fördelen är att man inte behöver tillstånd f r den typen av kamera.

Driftkostnaderna  r förhållandevis låga och man kan räkna med att en anläggning håller ca 10  r

Inriktningsbeslut:

Följande typer av fastigheter ska vara utrustade med kameraövervakning

- Kommunala fastigheter med frekvent skadegörelse och miljö som upplevs otrygghet
- Privata fastigheter av Kalmar kommun hyrda med frekvent skadegörelse och miljö som upplevs
- Verksamheter där hotbild kan förekomma

9. Störande larm

Allmänt

Under 2018 provades störlarm för första gången i kommunen. Effekten visade sig direkt genom att oönskade samlingar av ungdomar helt försvann och med det upphörde även skadegörelsen.

Ett störande larm är en sensor som är kopplat till en ljussignal och en ljudsignal. Ett störande larm är kopplat till befintligt inbrottslarmsystem och man väljer själv vilka tider som ska gälla från sensorupptäckt till ljus och/eller ljud. Sensorn är också ställbar vilket minimerar risken för detektering utanför fastighetsgränsen. Störande larm bör placeras där det finns stor risk för skadegörelse eller inbrott eller där skadegörelse frekvent förekommer.

Huvudverksamheter med störande larm

Förskolor, grundskolor samt omsorgsboende är verksamheter där larmtypen är användbar. Man kan även använda den vid idrottsanläggningar eller i fastigheter där man inte vill ha ett inbrottslarm.

Nuläge för verksamheter inom Kalmar kommun.

I dagsläget förekommer störande larm sporadiskt i Kalmar kommun¹⁵. Ett flertal verksamheter skulle kunna vara aktuella för störande larm, så som skolor, förskolor, vård och omsorgsboende. Störande larm syftar till att skydda fastighet från skadegörelse eller olaga intrång.

Fördelar med störande larm

Störande larm, kommer att ge en möjlighet att skydda fastigheter från olaga intrång samt att kunna begränsa skadegörelse.

Möjligheter med störande larm

Skydda fastighet mot olaga intrång och hålla borta obehöriga runt fastighet

Huvudsakliga brister med störande larm

- Fastighetsägaren måste beakta de risker med störande ljud och ljus som kan finnas för närboende

Var ska störande larm finnas i kommunens verksamheter?

Önskvärt

- Fastigheter med hög grad av skadegörelse eller annan kriminell verksamhet.

¹⁵ Idag har 2 förskolor i Kalmar kommun utrustats med störande larm, ytterligare en skola och 2 förskolor får detta under 2019.

Effekter av störande larm

Minskad skadegörelse

Upplevd trygghet

Uteblivna effekter om att inte ha störande larm

Skadegörelse

Obehöriga personer vistas på fastigheten

Positiva och negativa bieffekter av störande larm**Positivt**

Obehöriga personer avskräcks att vistas på fastighetstomt

Skapar trygghet i ett område kring bevakat objekt

Negativt

Kan upplevas som störande av närboende

Kostnader för störande larm

Från 150 tkr och uppåt beroende på storlek på fastighet och yta som ska skyddas.

Inriktningsbeslut:

Följande typer av fastigheter ska vara utrustade med störande larm

- Kommunal fastigheter så som förskolor och skolor där det sker en återkommande skadegörelse
- Övriga kommunala fastigheter med verksamhet där störande larm bedöms kunna fungera på ett bra sätt och där det sker en återkommande skadegörelse

10. Stängsel

Inledning

Stängsel och staket finns för markera ett område i ett särskilt syfte. Det kan handla om att med stängsel hålla obehöriga utanför ett område som kanske är samhällsviktigt eller farligt att beträda. En fastighet med stängsel har normalt låst grind och oftast någon form av passersystem. Det kan också, som med staket, hålla barn innanför en säker skolgård eller att markera en fastighetsgräns för t.ex. kameraövervakning

Avgränsning

I detta avsnitt behandlas endast stängsel.

Nuläge

Stängsel finns idag runt produktionsområdet ”Pumpen”, konstgräsplaner, multiarenor, master och reservkraftverk. Statusen bedöms idag vara god men med visst underhållsbehov av äldre stängsel. Uppsättande av stängsel kräver bygglov.

Styrkor

Stängslets fördel är att det tar tid att passera eller att ta sig igenom. Om det dessutom finns sensorer, övervakningskameror och belysning kopplat till stängslet ger det fastighetsägaren en möjlighet att upptäcka och ingripa i tid

Svagheter

Ett med stängsel inhägnat område kräver ren yta i anslutning till stängslet i syfte att upptäcka skador och skadegörelse. Ett stängsel som sätts upp kräver att man identifierar de möjligheter som finns för en gärningsman att oupptäckt ta sig förbi eller igenom

Önskat läge

Stängsel ska finnas på klassificerade skyddsobjekt såsom flygplatser, vattenreservoarer. Detta är kravstyrkt via olika myndigheter.

Önskvärt är att stängsel finns där höga kapitalvärden bör skyddas (ex konstgräsplaner, anlagda fotbollsplaner, multiarenor).

Ekonomi

Kostnaden för ett stängsel är beroende på storlek på objekt. Det kommer alltid att tillkomma driftskostnader för underhåll och kostnader för passagesystem.

Inriktningsbeslut:

Följande typer av fastigheter ska vara omgärdade av stängsel

- Kommunal fastigheter där den stora delen av värdet finns utanför larmade lokaler men ändå på en avgränsad yta

- Kommunala fastigheter där man av säkerhetsskäl måste ha ett begränsat tillträde, antingen på grund av olycksrisk eller på grund av att verksamheten som bedrivs bedöms vara särskilt säkerhetskänslig.
- Kommunala fastigheter som är skyddsobjekt

UTKAST

11. Lås- och passagesystem

Nuläget

Samtliga kommunala objekt har ett lås- och passersystem. Det vanligast förekommande systemet är APTUS. Övriga fabrikat är Bewator och RCO. Inpassering sker med tag, kort eller kod som tilldelas respektive medarbetare med unika behörigheter. Den övergripande statusen på dessa bedöms vara god. Målsättningen är att införa APTUS-systemet i samtliga lokaler.

Styrkor

Att gå ifrån låssystem med nyckel och istället övergå till ett enhetligt passersystem typ APTUS ger flera fördelar. Det ger en enklare hantering för att kunna administrera systemet. Hög kontroll på vilka som har tillträde till våra lokaler och när dem ska ha tillträde. Enkelt att styra behörigheter vid anställningars avslut, om en leverantör behöver tillgång till lokalen mellan vissa klockslag eller om en förening hyr en kommunal lokal. Medarbetare behöver inte rondera byggnaden och låsa med nyckel utan kan på distans säkerställa att byggnaden är helt låst när siste person lämnar. Ett passersystem skapar trygghet för hyresgäster och personal. Det finns även energibesparande faktorer om övriga fastighetssystem integreras med passersystemet, ex ventilation, avstängning vatten, inbrottslarm och skydd av kapitalvaror. Kompetensutvecklingen sker hos leverantören som även samordnar service och säkerställer en god funktion.

Svagheter

Det saknas tydlighet runt ansvarsfrågan för passersystemen. Rutiner runt administrationen av systemen behöver förtydligas. Hur behörigheter ska fördelas i systemet finns heller ingen samordnad syn på. Vart ligger ansvarsfrågan för skötsel av servrar? Att vara leverantörsbunden kan innebära en negativ sårbarhet.

Önskat läge

Det bör vara ett krav att alla kommunala anläggningar ska ha ett passersystem. Detta system ska garantera det yttre skalskyddet och även möjliggöra sektionering på insidan om det finns flera hyresgäster i samma byggnad. Målsättningen bör vara att samordna hantering av passersystemen genom olika gränsdragningar beroende på verksamhet och dess behov. Exempelvis Kultur och Fritidsförvaltningens bokningssystem och passersystem i externt hyrda lokaler.

Ekonomi

Ett lås- och passersystem kan vara olika dyrt beroende på storlek på lokal och dess innehåll. Kostnaden för installation av en dörr med lås- och passagesystem uppskattas till ca 20 000 kr. Storleken på byggnaden avgör kostnaden för helheten. Att uppgradera och administrera systemen kräver både materiel och personella resurser.

Inriktningsbeslut:

- Alla kommunala fastigheter ska ha ett passagesystem som är spårbart
- Alla passagesystem ska utvecklas för att kunna övervakas i realtid
- Vi ska ha en(1) typ av passagesystem som kan anpassas för att klara alla typer av klassificeringar.

UTKAST

12. Slutsatser

Kommunen måste skydda sina tillgångar, både materiella och personella.

Kommunen kan varken tillåta att kostnaderna för skadegörelse på skolor uppgår till flera miljoner eller att personal känner sig hotad på grund av tjänsteutövning.

Kostnader som tas för att med olika skydd förebygga skadegörelse, inbrott och stölder är sannolikt inte större över en flerårsperiod än vad hanteringen skulle ha kostat om vi fortsätter utan att agera. Den stora fördelen är mervärdet i form av trygghetskapande för personalen och nyttjarna men också signalvärdet till samhället.

Den som har oegentliga syften gentemot Kalmar kommun ska uppfatta det som dyrt, svårt och betungande att nå framgång. Kommunens medarbetare och invånare ska uppfatta att det finns en trygghet i och en vilja att skydda kommunens tillgångar.

Den här policyn ska styra oss in på rätt spår. Alla verksamheter ska känna en delaktighet i den här typen av arbete och det är också därför som policyn är utarbetad av en bredd av kommunens verksamheter:

- Kommunledningskontoret
- Utbildningsförvaltningen
- Serviceförvaltningen
- Södermöre kommundelsförvaltning
- Socialförvaltningen
- Omsorgsförvaltningen

Det är inriktningsbesluten som är vägen framåt och tillsammans med det beskrivna önskade läget är det också den bästa vägen till framgång.